

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลถึงชั้น

ปี 2562-2565



ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งเป็นกลไกการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สามารถใช้เป็นแนวทางในการทำงานโครงการสำคัญต่างๆ เช่น โครงการนาแปลงใหญ่ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการส่งเสริมการผลิตพืช สัตว์ ประมง และดิน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการลดต้นทุนการผลิต โครงการจี เอ พี (GAP) โครงการบริหารจัดการศัตรูพืชและเขตเกษตรกรรมเพื่อลดความเสี่ยงให้กับเกษตรกร

ภายในเล่มประกอบไปด้วยข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตร สถานการณ์ของชุมชน ปัญหา ศักยภาพ วิสัยทัศน์ของชุมชน โดยแสดงถึงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการเกษตรรวมทั้งโครงการและกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของเกษตรกร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลถึงชั้น ขอขอบคุณเกษตรกร ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ที่ให้ข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรในครั้งนี้ล่วงหน้าอย่างดียิ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ภาครัฐและเอกชนที่ได้ศึกษา คงให้การสนับสนุนโครงการกิจกรรมที่เกษตรกรได้เสนอความต้องการที่เป็นจริงด้วย

นางยุพา ตั้งต้นตระกูล

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลถึงชั้น

เมษายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 โครงการพัฒนาชุมชน	4
บทที่ 2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน	6
2.1 ข้อมูลทางกายภาพ	
2.2 ข้อมูลชีวภาพ	
2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	
2.4 ข้อมูลด้านสังคม	
บทที่ 3 สถานการณ์ของชุมชน	28
3.1 ปัญหาของชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ)	
3.2 ด้านศักยภาพของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)	
3.3 วิสัยทัศน์ของชุมชน	
บทที่ 4 สังเคราะห์ของชุมชน	30
4.1 ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน	
4.2 ลักษณะการผลิต เทคนิค ระบบ	
4.3 ปัจจัย เงื่อนไขการผลิต ผลตอบแทนที่ได้	
4.4 กลยุทธ์ทางเลือก	
บทที่ 5 แนวทางการพัฒนาชุมชน	32
5.1 แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล	
5.2 สรุปแผนพัฒนาการเกษตรปี 2561-2564	
บทที่ 6 รูปแบบการเขียนโครงการ/กิจกรรม	34
ภาคผนวก	
- กระบวนการจัดเวทีชุมชน	51
- แผนที่ตำบล	52

บทที่ 1

โครงการพัฒนาชุมชนตำบลลิงชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หลักการเหตุผล

การพัฒนาการเกษตรของตำบลลิงชัน ในอดีตพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรจะเป็นผู้ที่รับและปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกร ทั้งด้านเทคโนโลยีการผลิตการเกษตรแผนใหม่ การแปรรูป การตลาด ฯลฯ แต่สุดท้ายการพัฒนาในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ระบบการผลิตการเกษตรของเกษตรกรจะเป็นไปในรูปแบบอิสระตัวใครตัวมัน ขาดความมั่นคง/ยั่งยืน รวมทั้งรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรไม่ดีกว่าเดิมที่เป็นอยู่

ฉะนั้น ในการพัฒนาการเกษตรแนวใหม่ภายใต้การดำเนินการและประสานงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลิงชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้ร่วมกันกำหนดแนวทางและรูปแบบในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกร โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและแผนพัฒนาตำบลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาที่มีความชัดเจน ตลอดจนให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ที่เหมาะสม และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอาชีพการเกษตรที่มีความสอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในและต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของชุมชนเอง
2. เพื่อให้ชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาทุกขั้นตอนคือ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมทุน และร่วมรับผลประโยชน์
3. เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
4. เพื่อค้นหาผู้นำชุมชนหรือเป็นแกนนำในการพัฒนา
5. สร้างเวทีชาวบ้านเพื่อวิเคราะห์ปัญหา และค้นหาศักยภาพของชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำเสนอแผนขอรับการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
2. ชุมชนสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และการผลิตด้านการเกษตรที่มีประสิทธิภาพและสามารถที่จะพัฒนาด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในหมู่ที่ 1 – 7 ตำบลลิงชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี 2562-2565

งบประมาณที่ใช้และแหล่งที่มา

กรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลิงชัน
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

บทที่ 2

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2.1 ข้อมูลทางกายภาพ

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลลิ้งชัน

ตำบลบ้านลิ้งชัน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 19,800 ไร่ เป็นตำบลหนึ่งที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองสุพรรณบุรี ไปทางทิศตะวันตก ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร โดยมีเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลไร่รุด อำเภอดอนเจดีย์
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลคอนกำยาน, คอนโพธิ์ทอง, เมืองสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลโพธิ์พระยา, พินารแดง, ไร่ใหญ่, เมืองสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลสนามคลี, สระแก้ว, ลิ้งชัน, เมืองสุพรรณบุรี

2.1.2 สภาพภูมิประเทศ

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้งชัน ตั้งอยู่ ณ ถนนสายอุยา – ดอนเจดีย์ หมู่ที่ 5 ตำบลลิ้งชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 322 (สายอุยา – ดอนเจดีย์) ระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.ไร่รุด อ.ดอนเจดีย์ ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.บ้านไผ่ อ.อุทัย ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.บ้านโพธิ์ อ.เมืองสุพรรณบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.สนามคลี อ.เมืองสุพรรณบุรี 2. เนื้อที่ องค์การบริหารส่วนตำบลลิ้งชัน มีพื้นที่รับผิดชอบรวมทั้งสิ้น 32,153.6 ตารางกิโลเมตร หรือ 20,096 ไร่ มี 7 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านสามทอง หมู่ที่ 5 บ้านระฆัง หมู่ที่ 2 บ้านลิ้งชัน หมู่ที่ 6 บ้านหนองแดง หมู่ที่ 3 บ้านหนองศาลา หมู่ที่ 7 บ้านหนองบัว หมู่ที่ 4 บ้านหนองไผ่ 3. ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศทั่วไป เป็นที่ราบลุ่ม และมีที่ดอนบางส่วน ลักษณะพื้นที่มีความลาดเอียงจาก ทิศตะวันตกลงมาทางทิศตะวันออก 4. ลักษณะภูมิอากาศ สภาพอากาศมีลักษณะร้อนชื้น มี 3 ฤดู คือ ฤดูหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคมได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงเหนือ ฤดูร้อนช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนได้รับอิทธิพลจากลมฝ่ายใต้ และฤดูฝนช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมได้รับอิทธิพลจากลมตะวันตกเฉียงใต้

2.1.3 พื้นที่ป่า

ตำบลลิ้งชัน ไม่มีพื้นที่ปลูกป่าเป็นผืนใหญ่ มีแต่การปลูกต้นไม้บริเวณแนวถนน วัด โรงเรียน

2.1.4 อุณหภูมิ

ตำบลดงลิ้น จะมีอากาศหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายน – ต้นเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิประมาณ 23-27 °C อากาศร้อนช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน อุณหภูมิประมาณ 35-40 °C นอกนั้นจะเป็นช่วงฤดูฝน

2.1.5 แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี ปริมาณน้ำฝน

ตำบลดงลิ้น มีแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรมและเพื่ออุปโภค บริโภค ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสร้างขึ้นใหม่ ได้แก่

1. แหล่งน้ำพัฒนาเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จะส่งน้ำสำหรับเพาะปลูกพืช การประมง การปศุสัตว์ และอุปโภค บริโภคจำนวน 498 ครัวเรือน พื้นที่ประมาณ 7,920 ไร่ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ 1, 2, 3, 7 โดยผ่านคลอง 1 ขวา – 1 ขวา

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชุก โดยผ่านคลองส่งน้ำ 3 ซ้าย 1 ขวา เกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ 1,2,4,5,6,8 และ 9 ใช้สำหรับการเพาะปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ อุปโภคและบริโภคจำนวน 927 ครัวเรือน พื้นที่ประมาณ 11,880 ไร่

สถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก

สภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้นและปริมาณการกระจายตัวของฝนที่ตก ในเขตตำบลดงลิ้น จะมีฝนตกในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกเฉลี่ยตลอด 5 ปี 71.89 มม. และจะมีจำนวนฝนตกต่อปี เท่ากับ 98 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน 2553 จำนวน 19 วัน ปริมาณน้ำฝน 74.2 มม. ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี

5

ตารางที่ 2 ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง 5 ปี)

	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					เฉลี่ย
เดือน/ปี	2556	2557	2558	2559	2560	(มม.)
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)						
มกราคม	0	0	11.5	48.7	4.2	12.88
กุมภาพันธ์	0	0	0	0	8.4	1.68
มีนาคม	1.2	0	59.4	40.2	21.5	24.46
เมษายน	3	76	100.7	0	45.2	44.98
พฤษภาคม	76.3	38	8.5	115.2	117.7	71.14

มิถุนายน	196	60.2	66.1	184.9	101.3	121.7
กรกฎาคม	103.1	65.8	103.3	157	117.8	109.4
สิงหาคม	197.5	151.9	109	100.2	134.3	138.58
กันยายน	204.6	291.7	320.4	109.9	256.1	236.54
ตุลาคม	99	138	110	245.8	189.6	156.48
พฤศจิกายน	168.1	128.9	71.7	88.4	39.1	99.24
ธันวาคม	0.1	3.2	0	0.6	5.6	1.9
รวม	1048.9	953.7	960.6	1090.9	1,040.8	84.915
ค่าเฉลี่ย	87.41	79.48	80.05	90.91	86.73	

ที่มา : สถานีตรวจอากาศสุพรรณบุรี (ธันวาคม 2560)

2.1.6 เส้นทางคมนาคม

1. การคมนาคม - ทางหลวงแผ่นดิน 1 สาย (ทางหลวงหมายเลข 322 สายอุทัย – คอนเจดีย์) - ถนนลาดยางแอสฟัลต์ 12 สาย - ถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน 22 สาย 2. การโทรคมนาคม - ชุมสายโทรศัพท์ย่อย 1 แห่ง - เสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ 4 แห่ง 3. การไฟฟ้า - มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน 4. แหล่งน้ำธรรมชาติ - แม่น้ำจางานวน 1 สาย (แม่น้ำท่าว่าว) 5. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น - สระเก็บน้ำจางานวน 13 แห่ง - คลองส่งน้ำชลประทานจางานวน 5 สาย - ประปาหมู่บ้าน (7 หมู่บ้าน) จางานวน 11 แห่ง

2.1.7 ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลคลังชั้น มีลักษณะส่วนใหญ่ที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรม ประกอบด้วย ชุด / กลุ่มดินประมาณ 4 ชุด / กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 3,4,7, และ 21 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มชุดดินที่ 3 กลุ่มชุดดินนี้มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาลหรือสีแดง พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ถ้าพบบริเวณชายฝั่งทะเลมักมีเปลือกหอยอยู่ในดินชั้นล่าง โดยปกติดินกลุ่มนี้จะมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติระดับปานกลาง มีปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5 – 6.5 ส่วนดินชั้นล่างหากมีเปลือกหอยปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นด่างอ่อนหรือมีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.5 – 8.0

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน แต่ถ้าเป็นที่ลุ่มมากๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน

ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินสมุทรปราการ บางกอก จะเข้เกรา พิมาย บางแพ สิงห์บุรี

กลุ่มดินชุดที่ 4 ลักษณะของกลุ่มดิน ส่วนใหญ่เป็นดินร่วมเหนียวปนทรายแป้ง และดินเหนียวสีเทาเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทา ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว หรือเหนียวปนทรายแป้งสีน้ำตาล สีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทาปนสีเขียวมะกอก พบจุดสีน้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองเกิดขึ้นตลอดหน้าตัดของดิน ปฏิบัติการของดินเป็นกรดแก่ ถึง กรดเล็กน้อย ค่าความเป็นกรด เป็นด่างอยู่ระหว่าง 5.5-6.5 ถ้าพบก้อนปูนปะปนอยู่ค่าความเป็นด่างอยู่ระหว่าง 7.0-8.0 ดินมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลางถึง 0

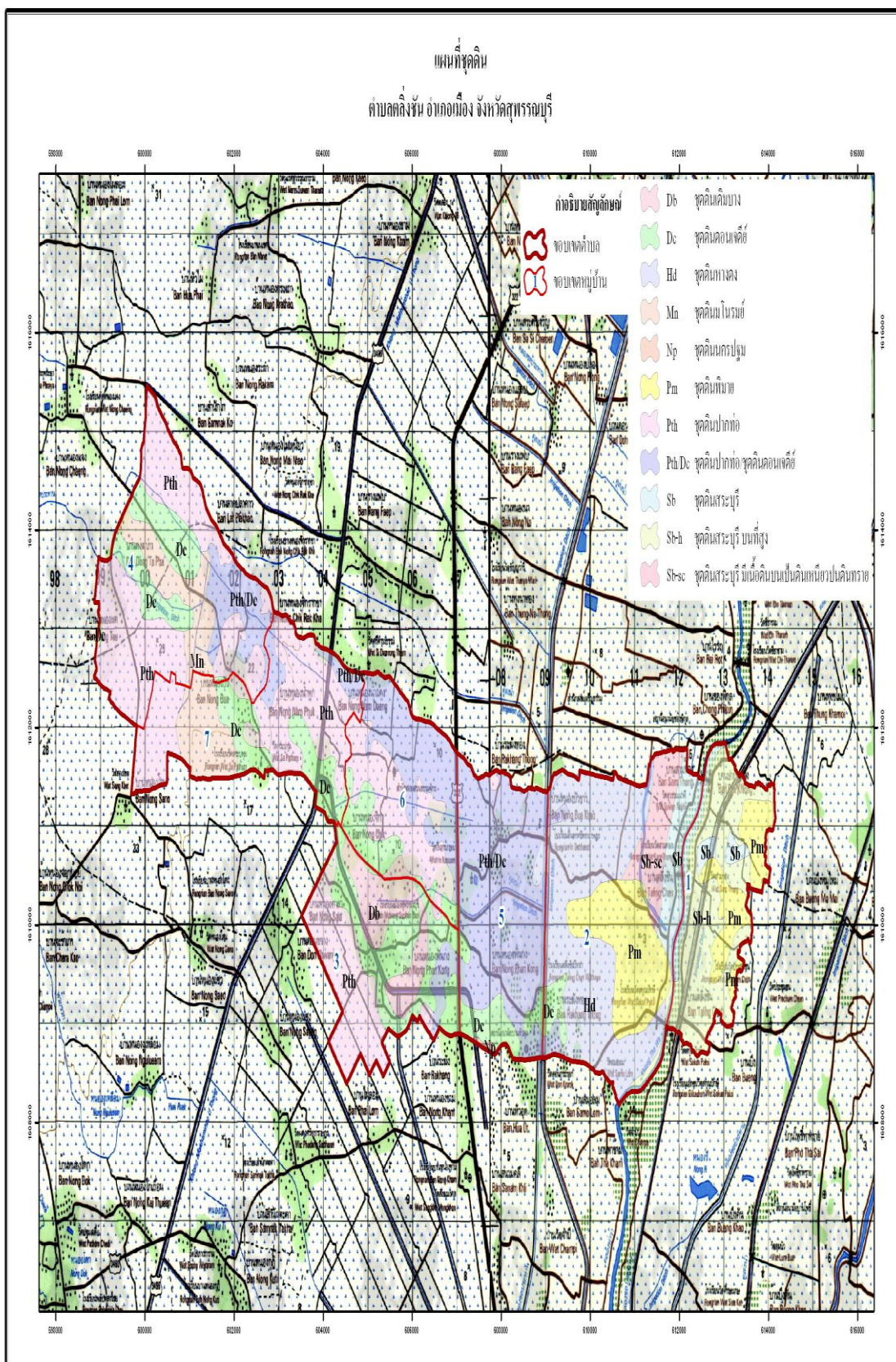
ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินบางมูลนาก ชุดดินบางปะอิน ชุดดินชัยนาท ชุดดินชุมแสง ชุดดินพินาย ชุดดินราชบุรี ชุดดินสระบุรี ชุดดินสิงห์บุรี ชุดดินศรีสงคราม ชุดดินท่าพล ชุดดินท่าเรือ

กลุ่มดินชุดที่ 7 กลุ่มดินชุดนี้มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกดินตะกอนลำนํ้าเป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบบริเวณที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิบัติการเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ 6.0 – 7.0

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดีสามารถทำได้ 2 ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินนครปฐม อุดรดิตถ์ ท่าตูม เดิมบาง สุโขทัย พิจิตร

กลุ่มดินชุดที่ 21 ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายแป้ง หรือดินร่วนปนทรายสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลอ่อน พบจุดปะสีเทา สีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลเหลืองตลอดหน้าตัดชั้นดิน ส่วนใหญ่จะพบเกลือไม่กล้ำ ปะปนอยู่กับเนื้อดิน ดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 5.5-7.0 มีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินเพชรบุรี (Pb) ชุดดินสรรพยา (Sa) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้



1. อาชีพ อาชีพส่วนใหญ่ของราษฎร คือ อาชีพเกษตรกรรม และรองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง ค้าขาย รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อครอบครัว เป็นเงิน 94,500 บาทต่อปี 2. หน่วยธุรกิจจดทะเบียน อบต. - โรงสีข้าว จ านวน 3 แห่ง - ลานตากข้าว จ านวน 4 แห่ง - บั๊มน้ำมัน จ านวน 2 แห่ง - ร้านตัดผม/เสริมสวย จ านวน 7 แห่ง - ฟาร์ม จ านวน 8 แห่ง - ร้านค้า จ านวน 55 แห่ง - ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า จ านวน 3 แห่ง หมู่บ้าน จ านวน ครัวเรือน จ านวนประชากร ชาย หญิง รวม 1.บ้านสามทอง 331 574 680 1,254 2.บ้านดิ่งชัน 355 612 644 1,256 3.บ้านหนองศาลา 390 663 704 1,367 4.บ้านหนองแด้ 239 389 415 804 5.บ้านระฆัง 514 620 917 1,837 6.บ้านหนองแดง 363 597 605 1,202 7.บ้านหนองบัว 325 661 680 1,341 รวม 2,517 4,416 4,645 9,061 9 สภาพทางสังคม 1. การศึกษา 1.1 โรงเรียนประถมศึกษา จ านวน 6 แห่ง 1.โรงเรียนวัดสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 3.โรงเรียนวัดสกุณปัถย์ (หมู่ที่ 2) 4.โรงเรียนเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ 3) 5.โรงเรียนอินทร์ศรัทธารายณ์ (หมู่ที่ 5) 6.โรงเรียนวัดสระประทุม (หมู่ที่ 7) 1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษา จ านวน 1 แห่ง 1.โรงเรียนดิ่งชันวิทยา (หมู่ที่ 5) 1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จ านวน 5 แห่ง 1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 3.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ 5) 4.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอินทร์ศรัทธารายณ์ (หมู่ที่ 5) 5.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสระประทุม (หมู่ที่ 7) 1.4 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จ านวน 1 แห่ง 2. สถาบันและองค์กรทางศาสนา 2.1 วัด จ านวน 5 แห่ง 1.วัดสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.วัดสกุณปัถย์ (หมู่ที่ 2) 3.วัดสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 4.วัดดอนกระรอก (หมู่ที่ 5) 5.วัดสระประทุม (หมู่ที่ 7) 2.2 ส นักสงฆ์/อื่นๆ จ านวน 2 แห่ง 1.ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดสุทัศนเทพวราราม (หมู่ที่ 4) 2.ส นักสงฆ์สวนธรรมจักร (หมู่ที่ 6) 3. การสาธารณสุข 3.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน จ านวน 2 แห่ง 1.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพต บลบ้านหัวอุด (หมู่ที่ 5) 2.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพต บลดิ่งชัน (หมู่ที่ 1) 3.2 ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จ านวน 2 แห่ง 3.3 สถานประกอบการรักษาโรคทั่วไป จ านวน 2 แห่ง 4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - ที่ท การสายตรวจต บล จ านวน 1 แห่ง 10 การบริการพื้นฐาน 1. การคมนาคม - ทางหลวงแผ่นดิน 1 สาย (ทางหลวงหมายเลข 322 สายอุทัย – คอนเจ็คย์) - ถนนลาดยางแอสฟัลต์ 12 สาย - ถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน 22 สาย 2. การโทรคมนาคม - ชุมสายโทรศัพท์ย่อย 1 แห่ง - เสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ 4 แห่ง 3. การไฟฟ้า - มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน 4. แหล่งน้ำ ธรรมชาติ - แม่น้ำ 1 จ านวน 1 สาย (แม่น้ำท่าว่าว)

2.1.8 ข้อมูลสาธารณูปโภค/สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

การศึกษา 1.1 โรงเรียนประถมศึกษา จ านวน 6 แห่ง 1.โรงเรียนวัดสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 3.โรงเรียนวัดสกุณปัถย์ (หมู่ที่ 2) 4.โรงเรียนเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ 3) 5.โรงเรียนอินทร์ศรัทธารายณ์ (หมู่ที่ 5) 6.โรงเรียนวัดสระประทุม (หมู่ที่ 7) 1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษา จ านวน 1 แห่ง 1.โรงเรียนดิ่งชันวิทยา (หมู่ที่ 5) 1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จ านวน 5 แห่ง 1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 3.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ 5) 4.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอินทร์ศรัทธารายณ์ (หมู่ที่ 5) 5.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสระประทุม (หมู่ที่ 7) 1.4 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จ านวน 1 แห่ง 2.1 วัด จ านวน 5 แห่ง 1.วัดสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.วัดสกุณปัถย์ (หมู่ที่ 2) 3.วัดสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 4.วัดดอนกระรอก (หมู่ที่ 5) 5.วัดสระประทุม (หมู่ที่ 7) 2.2 ส นักสงฆ์/อื่นๆ จ านวน 2 แห่ง 1.ศูนย์ปฏิบัติธรรม

วัดสุทัศนเทพวราราม (หมู่ที่ 4) 2.ส นักสงฆ์สวนธรรมจักร (หมู่ที่ 6) 3. การสาธารณสุข 3.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน จ านวน 2 แห่ง 1.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัวอูด (หมู่ที่ 5) 2.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดงลิ้น (หมู่ที่ 1) 3.2 ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จ านวน 2 แห่ง 3.3 สถานประกอบการรักษาโรคทั่วไป จ านวน 2 แห่ง 4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - ที่ท การสายตรวจตำบล จ านวน 1 แห่ง 10 การบริการพื้นฐาน 1. การคมนาคม - ทางหลวงแผ่นดิน 1 สาย (ทางหลวงหมายเลข 322 สายอุ้มยา – คอนเจดีย์) - ถนนลาดยางแอสฟัลต์ 12 สาย - ถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน 22 สาย 2. การโทรคมนาคม - ชุมสายโทรศัพท์ย่อย 1 แห่ง - เสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ 4 แห่ง 3. การไฟฟ้า - มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน 4. แหล่งน้ำธรรมชาติ - แม่น้ำ จ านวน 1 สาย (แม่น้ำ ท้าวว่า) 5. แหล่งน้ำ ที่สร้างขึ้น - สระเก็บน้ำ จ านวน 13 แห่ง - คลองส่งน้ำชลประทาน จ านวน 5 สาย - ประปาหมู่บ้าน (7 หมู่บ้าน) จ านวน 11 แห่ง

2.2 ข้อมูลด้านชีวภาพ

ตำบลดงลิ้น มีระบบด้านการผลิตด้านการเกษตรกรรม และอื่นๆ ที่สำคัญประกอบด้วย

2.2.1 ด้านการผลิตพืช มีการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

1. ข้าวนาปี/นาปรัง ตำบลบ้านโพธิ์มีเพาะปลูกข้าว รวมทั้งสิ้นประมาณ 16,196 ไร่ ซึ่งพื้นที่ทั้งอยู่ในเขตและนอกชลประทาน โดยแยกพื้นที่ปลูกข้าวออกเป็นข้าวนาปีและข้าวนาปรัง 15,666 ไร่ หรือประมาณ 90% ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ข้าวที่ทางราชการส่งเสริมได้แก่ สุพรรณบุรี 1 ปทุมธานี 1 ขาวดอกมะลิ 105 กข31 กข41 กข47 กข61 โดยให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 800 กิโลกรัม ในฤดูนาปี ส่วนในฤดูนาปรัง ให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 750 กิโลกรัม

2. มะม่วง ตำบลดงลิ้น มีพื้นที่ปลูกมะม่วงชนิดพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ เขียวเสวย, น้ำดอกไม้, โชคอนันต์ เป็นต้น มีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้นประมาณ 1,110 ไร่

3. พืชผัก ตำบลดงลิ้น มีพื้นที่ปลูกพืชผักชนิดต่างๆ เช่น ผักคะน้า, พริกขี้หนูสวน, ผักบุ้ง, ผักกวางตุ้ง, ต้นหอม, ผักชี, คื่นช่าย, แดงกวา เป็นต้น ในพื้นที่ประมาณ 150 ไร่

2.2.2 การผลิตด้านปศุสัตว์และประมง มีดังนี้

1. การเลี้ยงไก่ ได้แก่ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และ ไก่พื้นเมือง
2. การเลี้ยงโคเนื้อ
- 3.. การเลี้ยงเป็ด
4. การเลี้ยงปลาและกบ
5. การเลี้ยงสุกร

2.2.3 การใช้ที่ดิน

ตำบลดงลิงชัน มีพื้นที่ใช้ประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกรในสาขาการผลิตพืช โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม้ผล พืชผัก โดยมีรายละเอียดตาม ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลดงลิงชัน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร				
			ข้าว	พืชผัก	ไม้ผล	ไม้ดอก ไม้ประดับ	หมายเหตุ
1	433	3,094	2,537	42	100		
2	429	4,056	2,366	15	130		
3	374	2,700	2,068	50	295		
4	215	1,725	1,703	30	90		
5	240	1,919	2,052	20	100		
6	247	2,588	1,559	20	75		
7	218	763	1,324	10	75		
8	179	600	791	20	50		
9	190	2,338	1,266	25	90		
รวม	757	19,781	16,196	232	1,722		

ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2559

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตำบลดงลิงชัน

2.2.4 ระบบการผลิต

- นาข้าว เกษตรกรจะทำการผลิตข้าวปีละ 2 ครั้ง มีบางส่วนที่มีพื้นที่ไถกลบตอส่งน้ำชลประทาน และที่ดอนไม่มีปัญหาน้ำท่วม จะผลิต 2 ปี 5 ครั้ง
- ไม้ผล/ไม้ยืนต้น เกษตรกรจะผลิตมะม่วงในฤดู และนอกฤดู จะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ปีละ 2 ครั้ง
- พืชผัก เกษตรกรจะปลูกพืชผัก หลาย ๆ ชนิดในพื้นที่เดียวกัน โดยแยกออกเป็นแปลงย่อยหรือแปลงเล็ก ๆ และมีการปลูกพืชผักตามสภาวะการตลาด
- ปศุสัตว์และประมง รายละเอียดการผลิตในหัวข้อ 2.2.2

2.2.5 ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ชนิดพืช	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	หมู่ที่
ข้าวนาปี					←	→	→	→	→	→	→		1-9
ข้าวนาปรัง	←	←	←	←							←	←	1-9
ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	1-9
พืชผัก	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	1-9
ปศุสัตว์	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	1-9
ประมง	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	1-9

2.2.6 เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ย สารเคมี ฯลฯ)

เทคโนโลยีการผลิตข้าว (นาปีและนาปรัง)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
- ถ่มตอซัง	รถย่ำ	หลังการเก็บเกี่ยว	1 ไร่/บาท	150	นาปี 800 กก.
- การเตรียมพันธุ์	ใช้ตอข้าว	หลังการเก็บเกี่ยว ไม่เกิน 3 วัน	1 ไร่/บาท	-	นาปรัง 750 กก.
- การกำจัดวัชพืช	ใช้ฟางข้าวคลุม	หลังการเก็บเกี่ยว ไม่เกิน 3 วัน	1 ไร่/บาท	-	
- การควบคุมน้ำ	ไม่เกิน 5 ซม.	ข้าวอายุ 15 วัน	1 ไร่/บาท	50	
- การใส่ปุ๋ย 1	สูตร 46-0-0	ข้าวอายุ 20 วัน	1 ไร่/15-20 กก.	340	
- การใส่ปุ๋ย 2	สูตร 16-20-0	ข้าวอายุ 50 วัน	1 ไร่/15-20 กก.	350	
- การเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยวข้าวระยะ ปลັบล้าง	ข้าวอายุ 90-100	1 ไร่/บาท	600	
- หลังการเก็บเกี่ยว	ห้ามเผาฟางโดย เด็ดขาด	หลังการเก็บเกี่ยว	1 ไร่/บาท	-	

เทคโนโลยีการผลิตข้าว (นาปีและนาปรัง)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
- ไม่เผาฟาง / ลดการใช้สารเคมี	เกลี่ยฟางให้ทั่วแปลง	หลังการเก็บเกี่ยว	1 ไร่/บาท	50	
- การเตรียมดิน	ใช้รถจอบหมุน / รถย่ำ	หลังการเก็บเกี่ยว	1 ไร่/บาท	250	
- กำจัดหอยเชอรี่	ใช้สมุนไพร	ช่วงเตรียมดิน	1 ไร่/บาท	30	
- การเตรียมพันธุ์	หว่านข้าววงอก	ข้าวอายุ 3 วัน	1 ไร่/20 กก.	400	
- การกำจัดวัชพืช	ดินมีความชื้น	ข้าวอายุ 8-10 วัน	1 ไร่/บาท	100	
- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์	ใส่ปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ	ข้าวอายุ 13 วัน	1 ไร่/200 กก.	200	
- สารไล่แมลงและฮอร์โมนบำรุงต้น	ฉีดน้ำหมักชีวภาพ	ข้าวอายุ 20,50 วัน	1 ไร่/30-50 ซีซี/ น้ำ 20 ลิตร	30	
- ใส่ปุ๋ยเคมี 1	สูตร 16-20-0 46-0-0 อัตราผสม 2 : 1	ข้าวอายุ 20-30 วัน	1 ไร่/10-15 กก.	2 ครั้ง 150	
- ใส่ปุ๋ยเคมี 2	สูตร 46-0-0	ข้าวอายุ 50-60 วัน	1 ไร่/5 กก.	-	
- สารไล่แมลง, กำจัดเชื้อรา ฮอร์โมนบำรุงรวง	ฉีดน้ำหมักชีวภาพ	ข้าวอายุ 60-70 วัน และ 80-90 วัน	1 ไร่/30-50 ซีซี และ 10-20 ซีซี/ น้ำ 20 ลิตร	120	
- การเก็บเกี่ยว	ระยะพลับพลึง	ข้าวอายุ 110-115 วัน	1 ไร่/บาท	500	

เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
ก่อนปลูก	ปล่อยน้ำท่วม(กำจัดแมลง, ไข่แมลง, มดในดิน)		1 ไร่/บาท	100	2,000 กก.
การเตรียมดิน	ปูนปรับสภาพดิน, ปุ๋ยอินทรีย์ ไถตะ, ไถแปร	1 – 15 วัน	1 ไร่/200 กก.	500	
		1 – 15 วัน	1 ไร่/บาท	300	
การปลูก	ปลูกพืชหลายชนิดบนพื้นที่เดียวกัน	16 วัน	1 ไร่/บาท	1,200	
การใส่ปุ๋ย	ปุ๋ยเคมี, น้ำหมักชีวภาพ	ก่อนเก็บเกี่ยว 16 วัน	1 ไร่/บาท	300	
การป้องกัน กำจัดแมลง/ เชื้อโรค	สารเคมี, พืชสมุนไพร	ก่อนเก็บเกี่ยว 16 วัน	1 ไร่/บาท	500	

2.2.7 ปริมาณผลผลิต

พืชหลักของตำบลลี้ซำได้แก่

- ข้าวนาปี ให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 800 กิโลกรัม คิดเป็นปริมาณผลผลิต 12,532.8 ตัน ราคาเฉลี่ยตันละ 6,500.-บาท คิดเป็นมูลค่าประมาณ 81,463,200 บาท
- ข้าวนาปรัง ให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 750 กิโลกรัม คิดเป็นปริมาณผลผลิต 11,479.5 ตัน ราคาเฉลี่ยตันละ 6,500.-บาท คิดเป็นมูลค่าประมาณ 76,371,750 บาท

2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

2.3.1 ขนาดการถือครองที่ดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลลี้ซำ จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ 20 ไร่

2.3.2 สิทธิในที่ดินทำกิน

- เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประมาณ 70 %
- เกษตรกรเช่าผู้อื่น (ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่) ประมาณ 30 %

2.3.3 จำนวนแรงงาน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรทั้งทำนา ทำสวน พืชผัก การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพใช้แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

1) กลุ่มอาชีพทำนา เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง เป็นต้น จะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานประมาณ 900 บาท ต่อไร่ แยกเป็น

- การใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1 แรงงาน (Man/Day) เป็นเงินทั้งสิ้น 400 บาท
- การใช้แรงงานนอกครัวเรือนเฉลี่ย 1 แรงงาน (Man/Day) เป็นเงินทั้งสิ้น 500 บาท

2) กลุ่มอาชีพปลูกไม้ผล เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ผล โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น 2,000 บาท/ไร่ ใช้แรงงานในครัวเรือนและแรงงานจ้าง

3) กลุ่มอาชีพการปลูกพืชผัก เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืชผัก โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น 2,000 บาท/ไร่ ใช้แรงงานในครัวเรือนและแรงงานจ้าง

2.3.4 รายได้ รายจ่ายของครัวเรือน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรหลายชนิด ได้แก่ ทำนา ปลูกไม้ผล พืชผัก การปศุสัตว์ ประมง ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยทั้งในและนอกภาคการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ 70,000 บาท/ปี โดยแยกเป็นรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ 50,000 บาท และนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ 20,000 บาท

สำหรับรายจ่ายในครัวเรือน จะเป็นค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรซื้อปัจจัยการผลิต เฉลี่ยปีละ 30,000 บาท/ปี ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ 25,000 บาท/ปี จะเห็นได้ว่าคงเหลือปีละ 15,000 บาท

2.3.5 เป้าหมายของการทำฟาร์ม

เกษตรกรทำฟาร์มโดยเน้นการลดต้นทุนการผลิตและรักษาสีเขียวแวดล้อม มีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้กิจการฟาร์มมีกำไรประสบความสำเร็จ

2.3.6 เทคนิค วิธีการผลิต

เกษตรกรทำการผลิตโดยอาศัยประสบการณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักวิชาการ

2.3.7 สัตว์ใช้งาน เครื่องจักรการเกษตร และปัจจัยการผลิต

เกษตรกรตำบลดงช้างส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรขนาดเล็ก เช่น รถไถเดินตาม เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น

ตารางที่ 3 แสดงประเภทชนิดเครื่องจักรกลในการเกษตร

หมู่ที่	ประเภทและชนิดของเครื่องจักรกลในการเกษตร(เครื่อง)				
	รถไถเดินตาม	รถแทรกเตอร์	รถเกี่ยวข้าว	รถอีแต๋น	เครื่องสูบน้ำ
1	150	12	8	20	153
2	102	0	0	8	62
3	145	0	6	7	75
4	60	1	1	20	60
5	100	5	0	5	46
6	130	7	12	20	120
7	15	2	2	2	28
8	35	1	0	3	24
9	43	0	0	6	37
รวม	780	28	29	91	605

2.3.8 ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

การผลิตพืชเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลดงช้างที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว, ไม้ผล, พืชผัก โดยมีรายละเอียดแสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช ตารางที่ 4 ต้นทุนการผลิตพืช และตารางที่ 5 ผลตอบแทนการผลิตพืชเศรษฐกิจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช

รายการ	ค่าใช้จ่ายในการผลิตแต่ละขั้นตอนของพืชแต่ละชนิด (บาท)				
	ข้าว	มะม่วง	ผักบุ้งจีน	ถั่วฝักยาว	ผักชีไทย
การเตรียมดิน	400	10,000		500	600
- ไถดะ					
- ไถแปร					
- ไถทำเทือก					
- ขนร่อง					
ค่าเมล็ดพันธุ์	480	5,000	300	280	2,000
- สารกำจัด	300			250	
วัชพืช					
- สารเคมีกำจัด	600			250	
แมลง					
- น้ำมัน	480		150	520	500
- เก็บเกี่ยว	500		200	500	
ขนส่ง					
- อื่น ๆ	300				
- ค่าเช่า	975				
- สารบั้งคับ		1,200			
- ฟาง			1,150		1,150
- ไม้ลวก				300	500
- ปุ๋ย	480	2,800	110	400	4,000
ค่าแรงงาน	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
รวมต้นทุน ทั้งสิ้น	6,515	21,000	3,910	5,000	10,750

2.3.9 การรวมกลุ่มเกษตรกร และเงินทุนของกลุ่ม

เกษตรกรจะมีการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลาย โดยมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน จำแนกออกเป็น

1. การประกอบอาชีพเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ประมาณ 15%
2. การประกอบอาชีพเพื่อการยังชีพ 85%

จึงทำให้เกษตรกรในแต่ละสาขาอาชีพมีการรวมกลุ่มเพื่อกำหนดกิจกรรมด้านการเกษตร ด้านเงินทุน และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับเกษตรกร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มกิจกรรมอื่นๆ

หมู่	ประเภทกลุ่ม (กลุ่ม)			
	เกษตรกร	แม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มยุวเกษตรกร	วิสาหกิจชุมชน
1	-	-	-	-
2	-	-	-	-
3	-	1	-	2
4	-	-	-	-
5	-	-	-	1
6	-	-	-	-
7	-	-	-	2
รวม	-	1	1	5

2.3.10 แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

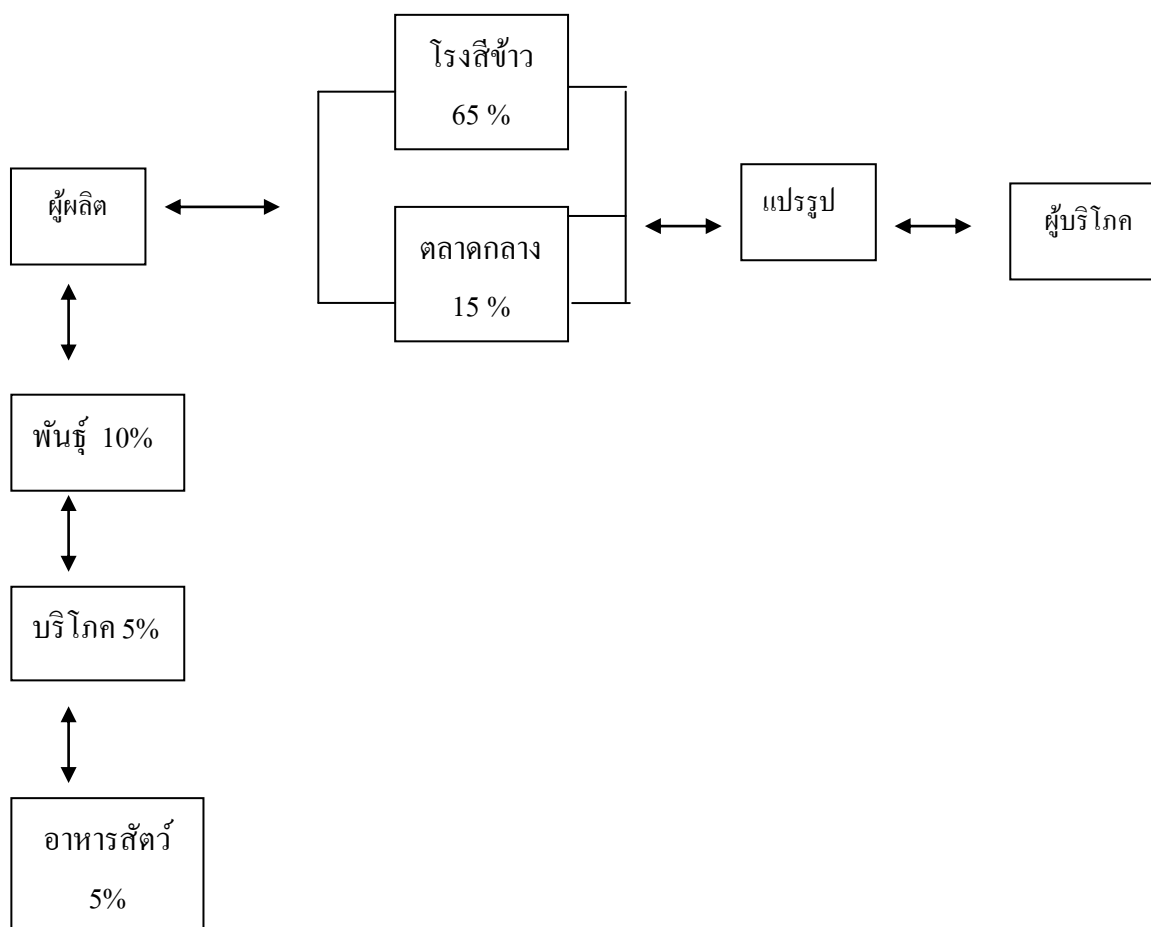
สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่นๆ ได้แก่

- | | | |
|-------------------------------------|--------|------|
| 1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ | ประมาณ | 50 % |
| 2) สหกรณ์การเกษตร | ประมาณ | 50 % |
| 3) ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ | ประมาณ | 10 % |
| 4) ญาติ พี่ น้อง | ประมาณ | 5 % |
| 5) ตนเอง | ประมาณ | 5 % |
| 6) อื่นๆ ระบุ (เช่น กองทุนหมู่บ้าน) | ประมาณ | 95 % |

2.3.11 ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

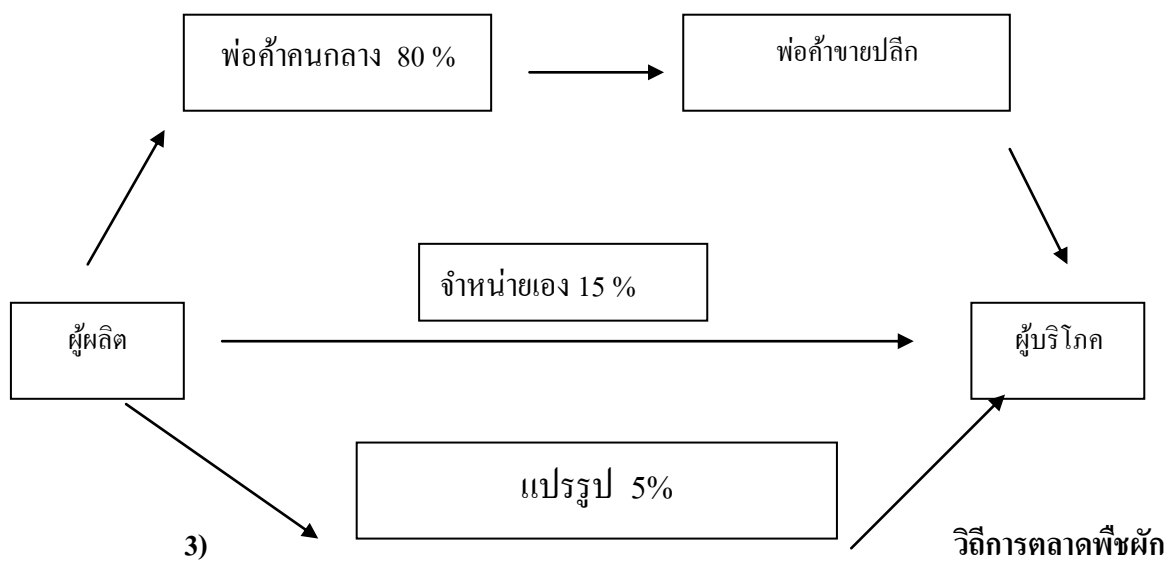
1) วิธีการตลาดข้าว เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ 1 แสดงวิธีการตลาดข้าวของตำบลดิ่งชัน โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง โรงสีทำการแปรรูป นำไปจำหน่ายต่างประเทศ และจำหน่ายกับบริโภคนภายใน อีกส่วนหนึ่งเกษตรกรจะเก็บไว้ทำพันธุ์ และเป็นอาหารสัตว์

ภาพที่ 1 แสดงวิธีการตลาดข้าวของตำบลดิ่งชัน



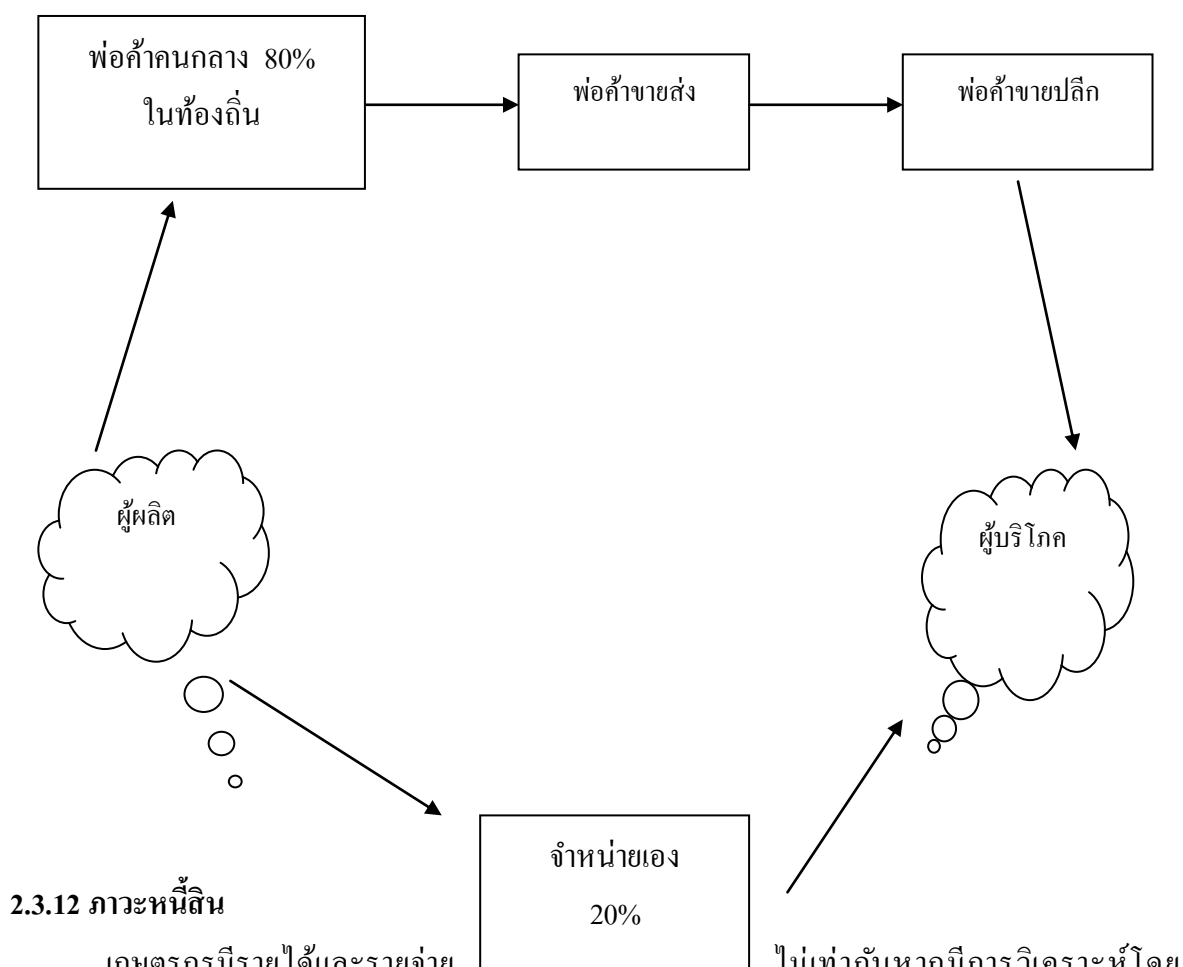
2) วิธีการตลาดไม้ผล เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ 2 แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลดิ่งชัน โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีการตลาดไม้ผลของตำบลดิ่งชันส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงสวนแล้วนำไปจำหน่ายต่อยังพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และบางส่วนเกษตรกรนำไปจำหน่ายกับผู้บริโภคโดยตรง

ภาพที่ 2 แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลตลิ่งชัน



เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพ ที่ 3 แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลตลิ่งชัน โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ พ่อค้ารับซื้อที่แปลงเกษตรกรจำหน่ายต่อพ่อค้าคนกลาง จำหน่ายต่อพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และเกษตรกรนำไปจำหน่ายเอง ราคาซื้อขายยึดราคาตลาดกลางกรุงเทพ มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ 3 แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลลี้ซำ



2.3.12 ภาวะหนี้สิน

เกษตรกรมีรายได้และรายจ่าย

ไม่เท่ากันหากมีการวิเคราะห์โดย

ละเอียดแล้วจะพบว่าเกษตรกรร้อยละ 80 จะมีหนี้สินที่เป็นตัวเงินทั้งในและนอกระบบโดยเฉลี่ยจะเป็นหนี้สินประมาณ 20,000 บาท ต่อครัวเรือน ในขณะที่เกษตรกรร้อยละ 20 ไม่มีหนี้สิน

2.3.13 กองทุนหมู่บ้าน และผลการดำเนินการ

ตำบลลี้ซำ มีกองทุนทุกหมู่บ้าน จำนวน 7 กองทุน มีการบริหารกองทุนในรูปแบบของคณะกรรมการ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้ใช้บริการโดยผู้ไปลงทุนทางด้านการเกษตร มีการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ โดยการคิดร่วมกัน ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

2.4 ข้อมูลด้านสังคม

ประชากร จากข้อมูลและสถิติประชากรตามทะเบียนราษฎร จนถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2559 ตำบลลี้ซำ มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 9,061 คน แยกเป็นชาย 4,416 คน หญิง 4,645 คน ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลลี้ซำ ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่ 1 บ้านสามทอง

หมู่ที่ 2 บ้านดลิ่งซำ

หมู่ที่ 3 บ้านหนองศาลา

หมู่ที่ 4 บ้านหนองไต้

หมู่ที่ 5 บ้านหนองหิน

หมู่ที่ 6 บ้านหนองแดง

หมู่ที่ 7 บ้านหนองบัว

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลจำนวนประชากร และครัวเรือนเกษตรกร

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	หญิง	ชาย	จำนวนประชากร (คน)
1	331	660	574	1,639
2	355	644	612	1,337
3	390	704	663	1,247
4	239	415	389	784
5	514	917	620	913
6	363	605	597	912
7	325	680	661	9,061
รวม	2,517	4,645	4,416	9,061

ตำบลลี้ซัน มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร และขึ้นทะเบียนเกษตรกรปี 2559 รวมทั้งสิ้น 747 ครัวเรือน โดยแยกเป็นแต่ละหมู่ ดังนี้

ลำดับ	หมู่ที่	ครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก
1	1	113	2,593
2	2	101	2,504
3	3	93	2,263
4	4	82	1,750
5	5	107	2,162
6	6	83	1,602
7	7	43	1,326
รวมทั้งตำบล		747	16,196

2.4.2 พื้นที่/สภาพการถือครอง

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลดงลิงชั้น จะมีที่ดินสำหรับการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม เป็นของตนเองจำนวน 519 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 20 ไร่ เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินโดยมี หลักฐานเป็นเอกสารสิทธิ์ ได้แก่ โฉนด ดังรายละเอียดตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนการถือครองและสิทธิในการถือครองที่ดิน

หมู่ที่	พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด	พื้นที่ถือครอง (ครัวเรือน)	พื้นที่เพาะปลูกที่มีสิทธิในการถือครองที่ดิน (ไร่)
1	2,592	88	1,559
2	2,504	80	1,239
3	2,263	77	1,352
4	1,750	59	1,334
5	2,162	71	1,153
6	1,602	63	1,045
7	1,326	22	473
รวม	16,196	519	9,192

2.4.3 ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

ตำบลดงลิงชั้น ส่วนใหญ่สมาชิกในชุมชนจะเป็นเครือญาติกัน เคลื่อนย้ายมาจากตำบลที่มีเขต ติดต่อกัน และมีการตั้งบ้านเรือนแบบกระจายกระจายตามเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ

2.4.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่

- ประเพณีสงกรานต์ ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ประชากรที่ไปประกอบอาชีพยังต่างถิ่นเมื่อ ถึงประเพณี

- 2. พิธีกรรม ประชาชนตำบลดงลิงชั้น ยังมีการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เช่น พิธีกรรมในงานอุปสมบท, งานแต่งงาน, งานฌาปนกิจ และในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

3. อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม) ประชาชนในตำบลดงลิงชั้น มีความคิดหรือค่านิยมที่ตามๆ กัน ขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาด การดำรงชีพมักเลียนแบบกันในเรื่องของเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ถ้าไม่มี เงินซื้อก็จะกู้ยืม

2.4.5 ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่างๆ

ประชาชนตำบลดงลิ้น มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยร้อยละ 99 นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ 1 นับถือศาสนาอื่นๆ สำหรับข้อห้ามก็ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่ชุมชนคิดและกำหนดร่วมกัน

1.1 โรงเรียนประถมศึกษา จ านวน 6 แห่ง 1.โรงเรียนวัดสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 3.โรงเรียนวัดศกุนปักย (หมู่ที่ 2) 4.โรงเรียนเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ 3) 5.โรงเรียนอินทร์ศรีทธาราชบุรี (หมู่ที่ 5) 6.โรงเรียนวัดสระประทุม (หมู่ที่ 7) 1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษา จ านวน 1 แห่ง 1.โรงเรียนดงลิ้นวิทยา (หมู่ที่ 5) 1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จ านวน 5 แห่ง 1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามทอง (หมู่ที่ 1) 2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุวรรณนาคี (หมู่ที่ 1) 3.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ 5) 4.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอินทร์ศรีทธาราชบุรี (หมู่ที่ 5) 5.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสระประทุม (หมู่ที่ 7)

2.4.7 ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

เกษตรกรตำบลบ้านโพธิ์มีการรวมกลุ่มกันประมาณ 5-10 คน โดยมีหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ออกรับจ้างขนข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยว และยังรวมกลุ่ม 3-5 คน ออกรับจ้างฉีดพ่นสารเคมีใน นาข้าว โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้รับงาน

2.4.8 การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

เกษตรกรในตำบลดงลิ้น มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง ได้แก่ กลุ่มไม้ผล, พืชผัก ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน, กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ, กลุ่มผู้เลี้ยงกึ่งก้ามกราม, กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ เป็นต้น

2.4.9 องค์กรในชุมชน

ตำบลดงลิ้น มีองค์กรต่างๆ เพื่อการพัฒนาและดูแลสังคม เช่น อสม, อพปร, คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ, รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น, กลุ่มต่างๆ เป็นต้น

2.4.10 กองทุน

ประชาชนของตำบลดงลิ้นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและก่อตั้งกองทุนต่างๆ โดยใช้แนวทาง/กระบวนการจัดตั้งกองทุน โดยผ่านเวทีชาวบ้านของตำบล เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนในการผลิตหรือประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กองทุนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน, กองทุนกลุ่มไม้ผล, กองทุนกลุ่มพืชผัก, กองทุนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง, กลุ่มจักรสานและกลุ่มอาชีพตารางที่

2.4.11 ภูมิปัญญา

ตำบลดงลิ้นมีแหล่งความรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในรูปศิลปวัฒนธรรม และภูมิความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมที่เรียกว่า “ปราชญ์ชาวบ้าน” ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมได้แก่

1. การทำน้ำหมัก หรือสารสกัดชีวภาพ นำมาใช้กับนาข้าว พืชผัก ไม้ผล ใช้เป็นฮอร์โมน และสารไล่แมลง ช่วยลดต้นทุนการผลิต และรักษาสีเงาผลไม้
2. การทำน้ำส้มควันไม้ เพื่อเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการผลิต
3. ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาช่วยลดจำนวนของผักตบชวาในแม่น้ำ และเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร
4. การถนอมอาหารในครัวเรือน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

บทที่ 3

สถานการณ์ของชุมชน

3.1 ปัญหาของชุมชน

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
1. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ 2. บางพื้นที่น้ำท่วมถึงทำให้เกิดความเสียหายแก่ผลผลิตทางการเกษตร 3. น้ำไม่เพียงพอสำหรับการทำการเกษตร	1. มีการปลูกพืชไม่หลากหลายพืชหลักเป็นข้าว 2. ปลูกพืชชนิดเดียวกันซ้ำเป็นเวลานาน 3. โรคพืชระบาด 4. แมลงศัตรูพืชระบาด 5. พันธุ์พืชที่ใช้ไม่มีคุณภาพ	1. ขายผลผลิตข้าวได้ราคาต่ำ 2. ต้นทุนการผลิตสูง 3. รายได้ไม่เพียงพอ 4. มีการกู้ยืมและมีหนี้สินมาก 4. ขาดอาชีพเสริมและมีรายได้ไม่ต่อเนื่อง	1. การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง 2. เกษตรกรขาดความรู้ขาดเทคนิคในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร และขาดการวางแผนการผลิต 3. ขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน 4. เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำการเกษตร

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

1. ต้นทุนการผลิตสูง
2. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
3. ปลูกพืชชนิดเดียวกันซ้ำเป็นเวลานาน/ไม่มีการปลูกพืชหมุนเวียน
4. ไม่มีอาชีพเสริม / มีรายได้ไม่ต่อเนื่อง
5. เกษตรกรขาดความรู้ ขาดเทคนิคในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร และขาดการวางแผนการผลิต

3.2 ศักยภาพของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)

ตำบลดลิ่งชันมีลักษณะพื้นที่ราบ จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำการเกษตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ทั้งยังเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับการผลิตประปาหมู่บ้านและใช้ในการประกอบอาชีพของประชาชน

ประชาชนในพื้นที่ตำบลดลิ่งชัน มีความสมัครสมานสามัคคี ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับทางราชการ

3.3 วิสัยทัศน์ของชุมชน

ฝันของบุคคล

1. อยากมีที่ทำกินเป็นของตนเอง
2. มีรายได้เพียงพอและต่อเนื่อง/พืชผลเกษตรมีราคาดีขึ้น
3. หลุดพ้นภาวะหนี้สิน

ฝันของชุมชน

1. อยากให้องค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็ง
2. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. มีความสะดวกสบายในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์
4. ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ
5. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยยึดหลักประชาธิปไตย
6. อยากให้มีการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีเดิมๆ ไว้

ฝันที่เป็นไปได้

1. องค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็ง
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3. การพัฒนาคุณภาพข้าว
4. การลดต้นทุนการผลิต (ภาคเกษตร)
5. ปรับปรุงบำรุงดิน
6. อาชีพเสริม / รายได้ต่อเนื่อง

บทที่ 4

สังเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

⇒ ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

การประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลดงชั้น รูปแบบการประกอบอาชีพด้านการผลิตพืชเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การผลิตเพื่อการยังชีพและบริโภคในครัวเรือน เป็นสำคัญ ได้แก่ การทำนา การปลูกผักสวนครัว และการทำไร่นาสวนผสม รูปแบบที่ 2 การผลิตเพื่อการค้าในท้องถิ่น/ชุมชน รวมทั้งในพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนการผลิตด้านประมงและปศุสัตว์เกษตรกรจะเลี้ยงไว้สำหรับการบริโภคในครัวเรือนและเป็นการค้า เช่น เป็ด, ไก่, สุกร, โค, ปลา, กุ้งก้ามกราม ฯลฯ ดังที่กล่าวมาแล้ว เกษตรกรจะผลิตโดยใช้ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตขั้นพื้นฐาน ผสมรวมกับความรู้และภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ บางส่วนเกษตรกรก็นำมาผลิตทางการเกษตรที่เลื้อมาแปรรูป เช่น การหมัก การดอง การตากแห้ง หรือการทำเค็ม เป็นต้น

⇒ การพัฒนาและการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในปัจจุบัน

การรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีการผลิตพืช ประมงและปศุสัตว์ของเกษตรกรในปัจจุบันทำได้ง่ายและกว้างขวางยิ่งขึ้น รวมถึงระบบการศึกษาของเกษตรกรได้มีการพัฒนาและสร้างความตื่นตัวให้กับเกษตรกรในอันที่จะพัฒนาตัวเอง รวมถึงพัฒนาระบบการผลิตและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิตแผนใหม่ ให้เทียบเท่ากับประเทศที่เจริญแล้ว ได้แก่

- 1) ด้านพันธุศาสตร์และการปรับปรุงพันธุ์พืชเศรษฐกิจที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงเทคโนโลยีด้านเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น
- 2) เทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่
- 3) วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวพืชเศรษฐกิจแต่ละชนิด
- 4) การแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
- 5) ด้านความปลอดภัยในผลผลิตการเกษตรและสิ่งแวดล้อมต่อระบบนิเวศน์ของชุมชน

ฉะนั้น รูปแบบในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรจึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเดิมไปเป็นการผลิตที่เน้น “การผลิตเพื่อธุรกิจ/อุตสาหกรรมโดยใช้ตลาดนำการผลิต” เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เกษตรกรจะต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ผลตอบแทนการผลิตที่คุ้มกับการลงทุนและตรงกับความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน เกษตรกรบางกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตโดยเน้น “การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน” ที่ให้ความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมที่เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของเกษตรกร

4.2 ลักษณะของการผลิต เทคนิค ระบบ

การผลิตสินค้าเกษตรของตำบลดงลิงชั้น ที่สำคัญ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การผลิตด้านพืช การผลิตด้านปศุสัตว์ และการผลิตด้านประมง โดยสรุปเกษตรกรจะดำเนินการ โดยมีเทคนิคการผลิต ดังนี้

- 1) เกษตรกรจะมีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าการเกษตรทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ ในลักษณะที่เป็นวัตถุดิบที่พร้อมจะดำเนินการในขั้นที่ 2 (การแปรรูป) และเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่ายกันในกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต
- 2) เกษตรกรผู้ผลิต จะมีการวางแผนการผลิต โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ เช่น สภาพดิน น้ำ และตลาดในท้องถิ่นเป็นตัวนำการผลิตและกำหนดกิจกรรม

4.3 ปัจจัย เงื่อนไขในการผลิต และผลตอบแทนที่ได้รับ

1. ตำบลดงลิงชั้น เป็นตำบลที่อยู่ใกล้ชุมชนเมืองคือตัวจังหวัด มีการคมนาคมและการติดต่อประสานงานในการทำกิจกรรมสะดวก และรวดเร็ว เช่น การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร
2. พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน 100 เปอร์เซ็นต์ มีความสะดวกในเรื่องการส่งน้ำซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการผลิต
3. ตำบลบ้านโพธิ์ เป็นชุมชนเก่าและอยู่กันอย่างหนาแน่น มีความสะดวก รวดเร็ว ในการเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ
4. มีการปรับปรุงบำรุงพันธุ์ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ทำการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

4.4 กลยุทธ์ทางเลือก

1. ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้
 - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารสกัดชีวภาพ
 - ใช้ปูนมาร์ลปรับสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน
 - ปลุกพืชตระกูลถั่วบำรุงดิน
 - บำรุงดินโดยการไม่เผาตอซังแต่เริ่มเปลี่ยนมาใช้วิธีการไถกลบตอซังแทน
2. สร้างอาชีพเสริม
 - การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
 - รวมกลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
3. ลดต้นทุนการผลิต
 - การทำนาแบบไม่เผาฟางข้าว
 - รวมกลุ่มในการจัดหาปัจจัยการผลิต
 - โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้มีคุณภาพดี
 - การทำน้ำสกัดจากมูลสุกร
 - การเข้าร่วมโครงการนาแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตข้าว

บทที่ 5

แนวทางการพัฒนาชุมชน

แนวทางการพัฒนาชุมชนของตำบลตั้งชั้นคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม/องค์กรชุมชน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ และบริหารองค์กรเชิงกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็ง โอกาส เป็นประเด็นกำหนดแนวทางพัฒนาชุมชนในระดับตำบล (SWOT : S : Strengths = จุดแข็ง W : Weakness = จุดอ่อน O : Opportunities = โอกาส และ T : Threats = อุปสรรค) โดยมีแนวทางพัฒนาชุมชนตำบล ดังนี้

5.1 แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล

5.1.1 แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบด้วย

1. เทคโนโลยีการเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
2. ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์
3. เทคโนโลยีการผลิตผักปลอดสารพิษ
4. โครงการบริหารจัดการศัตรูพืชและเขตกรรมเพื่อลดความเสี่ยงให้กับเกษตรกร
5. โครงการเศรษฐกิจพอเพียง
6. ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง สุกร โคเนื้อ กบและปลา

3.1.2 แผนการลงทุน (แผนธุรกิจชุมชน) ประกอบด้วย

5.1.2.1 ด้านการผลิตพืช

- 1) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้มีคุณภาพดี
- 2) การผลิตผักปลอดสารพิษ
- 3) การปลูกพืชสมุนไพร
- 4) การผลิตปุ๋ยชีวภาพ/สารไล่แมลง

5.1.2.2 ด้านปศุสัตว์

- 1) การเลี้ยงไก่พื้นเมือง
- 2) การเลี้ยงสุกร
- 3) การเลี้ยงโคเนื้อ

5.1.2.3 ด้านประมง

- 1) การเลี้ยงปลา
- 2) การเลี้ยงกบ

5.1.3 แผนพัฒนาการเพิ่มรายได้ภาคเกษตร

- 1) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- 2) ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยและได้มาตรฐาน (GAP)

5.1.4 แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร)

- 1) การตรวจวิเคราะห์ดิน
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน

5.1.5 แผนพัฒนาด้านสถาบันเกษตรกร

- 1) การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ / วิสาหกิจชุมชน
- 2) การอบรม/ระดมทุน

บทที่ 6

โครงการนาแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าว

1. ผู้รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

2. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาของกระทรวง (Road map) ซึ่งมีโครงการที่สำคัญ คือการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบาย เน้นความสำคัญในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต โดยการรวมแปลงผลิตของเกษตรกรเป็นแปลงใหญ่ จะก่อให้เกิดกิจกรรมลดต้นทุน และสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันให้กับสินค้าเกษตร มีบริหารจัดการร่วมกันโดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดทำปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ตลอดจนการจัดการด้านการตลาดโดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

3. วัตถุประสงค์

- 3.1) เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน
- 3.2) เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้ มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4. เป้าหมาย

เกษตรกรเข้าร่วมโครงการจำนวน 30 คน พื้นที่เข้าร่วมโครงการไม่ต่ำกว่า 300 ไร่

5. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ที่ 1-7 ตำบลลิ่งชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

6. ระยะเวลา

เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560-กันยายน 2561

7. วิธีการดำเนินงาน

1. การเตรียมการ

- 1.1 กำหนดพื้นที่เป้าหมาย คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการที่มีความพร้อม ในการจัดทำแปลงใหญ่ จำนวน 30 ราย พื้นที่รวมกันไม่ต่ำกว่า 300 ไร่ โดย โดยกำหนดให้เกษตรกรอำเภอ เป็นผู้จัดการพื้นที่
- 1.2 กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ประชุมสมาชิกเพื่อกำหนดแนวทางการ ดำเนินงาน วัตถุประสงค์ เพื่อระดมความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสพการณ์และร่วมกันกำหนด แนวทางในการดำเนินงานและติดตามประเมินผลการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่

- 1.3 รวมพื้นที่และรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต ผู้จัดการพื้นที่ที่ประสานกับเกษตรกร เจ้าของแปลงใน พื้นที่เป้าหมาย เพื่อรวมกลุ่มในการดำเนินงานแปลงขนาดใหญ่
- 1.4 วิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่ ผู้จัดการพื้นที่จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ กำหนดประเด็นและ เป้าหมายการพัฒนาในแต่ละพื้นที่/แปลง ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) สภาพปัญหา และความต้องการของเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตร การตลาด และ เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม ฯลฯ เพื่อให้ได้เป้าหมายของการพัฒนาแปลงใหญ่ร่วมกัน
- 1.4 วางแผนการปฏิบัติงาน ผู้จัดการพื้นที่ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) ทุกขั้นตอน ของการดำเนินงาน
- 1.5 พัฒนากลุ่มเกษตรกร ผู้จัดการพื้นที่จัดกระบวนการกลุ่มและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกร เข้าไปเรียนรู้แล้วนำมาปฏิบัติในพื้นที่ โดยประสานศูนย์เรียนรู้ฯ และแหล่งเรียนรู้ อื่น ๆ ในพื้นที่ โดย เน้นการพัฒนาตามเป้าหมายแปลงใหญ่ของกลุ่ม
2. การบริหารแปลงใหญ่
 - 2.1 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้จัดการพื้นที่ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้กับเกษตรกรเจ้าของ แปลง ในเรื่อง - ชี้แจงทำความเข้าใจการดำเนินงานกับเกษตรกร รวมทั้งกำหนดแนวทาง การพัฒนา - วางแผนการผลิตและการตลาด ตลอดจนดูการผลัด 7 - ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ - ฯลฯ
 - 2.2 การบริหารจัดการผลิตและการตลาด ผู้จัดการพื้นที่และกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการ - ส่งเสริมให้มี การใช้ปัจจัยการผลิต/ทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ร่วมกัน - รวมผลผลิตเพื่อร่วมกันจำหน่าย - ประสานกับภาคีเครือข่ายในการเชื่อมโยงตลาด โดยประสานงานกับ สหกรณ์การเกษตรหรือ ภาคเอกชนในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น แบบพันธะสัญญา (Contract Farming) หรือระบบตลาด สมาชิกในชุมชน (Community Supported Agriculture : CSA) หรือรูปแบบแบ่งปัน ผลประโยชน์ (Benefit Sharing) ฯลฯ ตามความเหมาะสม 3) ดำเนินงานจัดทำแปลงใหญ่ผู้จัดการพื้นที่สนับสนุน ให้เกษตรกรดำเนินงาน จัดทำแปลงใหญ่ตามแผนปฏิบัติงาน
3. การสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่
 - 3.1 ผู้จัดการพื้นที่ ประสานงานกับหน่วยงานวิชาการในพื้นที่และส่วนกลาง เพื่อ สนับสนุนความรู้ ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ผู้จัดการพื้นที่และเกษตรกรในการดำเนินงาน แปลงใหญ่
 - 3.2 ผู้จัดการพื้นที่ ประสานงานกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการสนับสนุนการ ดำเนินงานแปลงใหญ่
4. การติดตาม ประเมินผล และรายงาน

9. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/ แผนการใช้เงิน

9.1 ค่าปัจจัยการผลิต (พื้นที่ 1 แปลง 10 ไร่)

- เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์หลัก) จำนวน 200 กิโลกรัม	เป็นเงิน	5,000 บาท
9.2 จัดทำแปลงผลิตพันธุ์ข้าว จำนวน 20 แปลง พื้นที่ 200 ไร่	เป็นเงิน	88,000 บาท
9.3 ศึกษาดูงาน จำนวน 1 ครั้ง เกษตรกร 30 ราย	เป็นเงิน	9,000 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		102,000 บาท

10. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

10.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT หรือ PRODUCT)

- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว
- เกษตรกรมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสม
- เกษตรกรได้ปริมาณผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น

10.2 ผลกระทบ/ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยอ้อม (OUT COMES หรือ EFFECTS)

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 30 คน จะเป็นวิทยากรหรือแกนนำในการสร้างเครือข่ายขยาย

ผลในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าว

1. ผู้รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรจังหวัด
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง

2. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการผลิตพืชผักประสบปัญหาต่างๆ เช่น ด้านการผลิตไม่คำนึงถึงผู้บริโภคและตัวเองมากนัก เมื่อพบศัตรูพืชเข้าทำลายเกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดเนื่องจากเกษตรกรเห็นผลชัดเจนและมีประสิทธิภาพสูง และจากการที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้สารเคมี ทำให้เกษตรกรใช้สารเคมีหลายชนิด ซ้ำซ้อนกัน ใช้ในปริมาณที่ไม่เหมาะสมและมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ซึ่งเป็นเช่นนี้ต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน กลายเป็นปัญหาต่อเกษตรกร คือทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และผลผลิตที่ได้อาจมีสารเคมีตกค้างเกินมาตรฐานความปลอดภัย นอกจากนี้พื้นที่ดินของเกษตรกรและสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงได้รับผลกระทบจากการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม และอาจมีผลต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิต ต้นทุนการผลิตสูง

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
2. เพื่อรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิต
3. เพื่อลดต้นทุนการผลิต

4. เป้าหมาย

จัดทำแปลงนำร่องการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจำนวน 3 แปลง พื้นที่ 30 ไร่

5. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 2 และ 5 ตำบลดงลิ้น อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

6. ระยะเวลา

ดำเนินการเดือนพฤษภาคม - กันยายน 2560

7. แผนการดำเนินงาน

1. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการ
2. คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
3. ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ

4. คัดเลือกพื้นที่จัดทำโครงการ

5. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
6. ติดตามนิเทศการดำเนินงาน
7. ประเมินผลการดำเนินงาน
8. รายงานผลการดำเนินงาน

8. วิธีการดำเนินงาน

8.1 รายละเอียดโครงการ

จัดทำแปลงเรียนรู้โดยใช้หลักให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในด้านการเตรียมพื้นที่ การปฏิบัติดูแลรักษา และเก็บเกี่ยว โดยทางราชการให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางชนิด โดยมีเทคนิคและวิธีปฏิบัติดังนี้

1. การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา 1,000 – 2,000 กก./ไร่
2. การปรับสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน โดยใส่ปูนขาว ปูนมาร์ล หรือแร่โคโลไมล์ อัตรา 200 - 300 กก./ไร่
3. การปฏิบัติต่อเมล็ดพันธุ์ เพื่อกำจัดเชื้อโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์
 - แช่เมล็ดพันธุ์ผักในน้ำที่มีอุณหภูมิสูง 50 - 55 องศาเซลเซียส เป็นเวลานาน 10-15 นาที กระตุ้นให้เมล็ดงอกสม่ำเสมอ
 - คลุกเมล็ดด้วยสารเคมี เช่น เมทาแลกซิล 35% SD
4. การให้แร่ธาตุอาหารเสริม ธาตุอาหารพืชบางชนิดมีอยู่แล้วในดิน บางชนิดต้องเพิ่มเติมใส่พร้อมกับการเตรียมดิน ได้แก่ แคลเซียม แมกนีเซียม ฟอสเฟต และกำมะถัน
5. การใช้ก้นดักกาวสีเหลือง สามารถจับตัวเต็มวัยของแมลงศัตรูพืชผัก วางอยู่เหนือระดับยอดผัก ประมาณ 1 ฟุต ฤดูหนาว 15 - 20 ก้นดัก/ไร่ ฤดูร้อน 60 - 80 ก้นดัก/ไร่ หรือวาง ก้นดักระยะ 4 x 4 เมตร
6. การใช้ก้นดักแสงไฟดักจับผีเสื้อกลางคืน ใช้หลอดไฟสีม่วงหรือสีน้ำทะเลห่างจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร มีภาชนะใส่น้ำรองรับอยู่ข้างใต้ห่างจากหลอดไฟประมาณ 30 เซนติเมตร อัตรา 2 ก้นดัก/ไร่
7. ใช้ชีววิธีควบคุมศัตรูพืชผักโดยใช้สิ่งมีชีวิต ได้แก่ เชื้อไวรัส เชื้อแบคทีเรีย ไล่เดือนฝอย และใช้ศัตรูธรรมชาติอื่น เช่น แมลงตัวห้ำ ตัวเบียน เป็นต้น
8. การใช้สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา และสมุนไพรต่างๆ
9. การควบคุมวัชพืชในพืชผัก ได้แก่ การเตรียมดิน การคลุมดิน การใช้มื่อถอนหรือจอบตาก การเพิ่มจำนวนต้นต่อไร่
10. การใช้สารเคมี หากใช้เชื้อจุลินทรีย์ หรือสารจากพืชธรรมชาติแล้วยังไม่สามารถยับยั้งการระบาดของแมลงศัตรูพืชได้ จึงใช้สารเคมีให้ถูกต้องตามชนิดของศัตรูพืช อัตราการใช้และทั้งระยะการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อให้สารเคมีสลายตัว ประมาณ 10 – 15 วัน หลังจากพ่นสารเคมี

8.2 การบริหารโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบล
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

9. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/ แผนการใช้เงิน

9.1 ค่าใช้จ่าย (1 แปลง 10 ไร่)

- กาวเหนียวติดแมลงพร้อมอุปกรณ์ เป็นเงิน 6,000 บาท
 - ค่าวัสดุจัดทำน้ำสกัดจากสมุนไพรไล่แมลง ถึงพลาสติก 200 ลิตร, สมุนไพร และกากน้ำตาล เป็นเงิน 6,000 บาท
 - ค่าสารสะเดากำจัดแมลง จำนวน 10 ขวดๆ ละ 600 บาท เป็นเงิน 6,000 บาท
 - ค่าสารชีวอินทรีย์ จำนวน 10 กก. เป็นเงิน 20,000 บาท
- รวมเป็นเงิน 38,000 บาท

9.2 แปลงเรียนรู้การผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน 3 แปลง พื้นที่ 30 ไร่

เป็นเงินทั้งสิ้น 114,000 บาท

10. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

10.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT หรือ PRODUCT)

- เกษตรกรมีความรู้ และเกิดทักษะในการทำกิจกรรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
- เกษตรกรมีผักปลอดภัยสารพิษไว้บริโภค และจำหน่าย

10.2 ผลกระทบ/ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยอ้อม (OUT COMES หรือ EFFECTS)

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 3 คน จะเป็นวิทยากรหรือแกนนำในการสร้างเครือข่ายขยาย

ผลในแนวทางการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ

โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

1. ผู้รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี

2. หลักการและเหตุผล

สภาพปัจจุบันพื้นที่การเกษตรในจังหวัดสุพรรณบุรี เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้น้ำเค็มเกินความจำเป็น ทำให้ดินขาดอินทรีย์วัตถุ คุณสมบัติทางกายภาพของดินเปลี่ยนแปลงไป

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการนำร่องในการใช้น้ำอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน
2. เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน

4. เป้าหมาย

จัดทำแปลงส่งเสริมการใช้น้ำอินทรีย์ จำนวน 9 แปลง พื้นที่ 90 ไร่

5. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ที่ 1 – 7 ตำบลลิ้นช้าง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

6. ระยะเวลา

เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - กันยายน 2560

7. แผนการดำเนินงาน

1. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
2. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
3. ฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
4. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
5. ติดตามนิเทศการดำเนินงาน
6. ประเมินผลการดำเนินงาน
7. รายงานผลการดำเนินงาน

8. วิธีการดำเนินงาน

8.1 รายละเอียดโครงการ

จัดทำแปลงเรียนรู้โดยใช้หลักให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในด้านการเตรียมพื้นที่ การปฏิบัติดูแลรักษา และ เก็บเกี่ยว โดยทางราชการให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางชนิด โดยมีเทคนิคและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1. เตรียมพื้นที่โดยการไถดินให้ดินมีความชื้น
2. หว่านเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว อัตรา 5 กก./ไร่
3. เมื่อถั่วเขียวอายุประมาณ 60 วัน หรือช่วงออกดอกทำการไถกลบ

8.2 การบริหารโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบล
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน

9. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/ แผนการใช้เงิน

9.1 ค่าปัจจัยการผลิต (1 แปลง 10 ไร่)

- ค่าเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว จำนวน 50 กก. เป็นเงิน 2,000 บาท

9.2 จัดทำแปลงส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 12 แปลง เป็นเงิน 12,000 บาท

10. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

10.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT หรือ PRODUCT)

- ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โครงสร้างของดินดีขึ้น

10.2 ผลกระทบ/ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยอ้อม (OUT COMES หรือ EFFECTS)

- ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมี

โครงการส่งเสริมการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า

1. ผู้รับผิดชอบ

- วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านหนองบัว

2. หลักการและเหตุผล

ในพื้นที่ตำบลบ้านโพธิ์ เกษตรกรมีอาชีพการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะด้านพืช เช่นการทำนาข้าว ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น ทำให้เกษตรกรมีการใช้สารเคมีกันมา ซึ่งมีราคาแพงและใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้โรคและแมลงเกิดการดื้อยาทำให้การป้องกันกำจัดไม่ได้ผล สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะฤดูฝนจะประสบปัญหาหนักเนื่องจากการระบาดของเชื้อรา ทำให้รากเน่า โคนเน่า ในพืชต่างๆเสียหาย ทำให้ผลผลิตลดลงและบางครั้งขาดทุนในจำนวนนี้เกษตรกรโดยเฉพาะผู้ที่ผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจำหน่ายซึ่งได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ทำให้ขาดทุนและไม่สามารถผลิตไม้ดอกไม้ประดับได้ทันตามความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นผลตามมาภายหลังทำให้เกษตรกรขาดทุนหมุนเวียนในการผลิต เป็นผลทำให้เกษตรกรที่ผลิตไม้ดอกไม้ประดับบางรายต้องหยุดหรือเลิกกิจการไปชั่วคราว ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้ดอกไม้ประดับจึงขอส่งเสริมและรับการสนับสนุนด้านวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆในการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า ที่ใช้ป้องกันกำจัดเชื้อรา โรครากเน่า โคนเน่า เพื่อลดต้นทุนในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ ทำให้เกษตรกรประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกและชุมชน และทำให้เกิดความรู้ ความสามารถเนื่องจากเกิดความชำนาญสามารถผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่าไว้ใช้เอง และผลิตไว้จำหน่ายเป็นอาชีพต่อไป

3. วัตถุประสงค์

1. ลดการใช้สารเคมี ประหยัดค่าใช้จ่ายและรักษาสสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อลดต้นทุนในการผลิต เนื่องจากสามารถผลิตไว้ใช้เองได้
3. เพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก ชุมชน กลุ่มเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้
4. เพิ่มความรู้ความสามารถให้แก่สมาชิก สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้
5. เกิดความชำนาญสามารถผลิตจำหน่ายเป็นอาชีพได้
6. ประชาสัมพันธ์การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อให้เกษตรกรทั่วไปทราบและเข้าร่วมโครงการทำให้เกิดเครือข่ายต่อไป
7. เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าได้ระดับหนึ่ง

4. เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านหนองบัว จำนวน 30 ราย ดำเนินการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า สามารถลดต้นทุนในการผลิตและลดการใช้สารเคมีในการป้องกันโรครากเน่า โคนเน่า ได้ไร่ละ 850 บาท

5. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 2,3,4,7 อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 ราย

6. ระยะเวลา

มกราคม – กันยายน 2555

7. วิธีดำเนินงาน

1. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้เชื้อราไตรโครเดอร์มาควบคุมเชื้อราสาเหตุโรคพืชในดิน แก่สมาชิก 30 ราย
2. ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ
3. ระดมทุนจากสมาชิกเพื่อทำการผลิตเชื้อราไตรโครเดอร์มาไว้ใช้เองและจำหน่ายให้แก่เกษตรกรที่ต้องการต่อไป

8. งบประมาณ

1. เมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2,000 กิโลกรัมละ 14 บาท เป็นเงิน 28,000 บาท
 2. ถังนึ่งพร้อมเตาแก๊สและถังแก๊ส 2 ชุดละ 8,500 บาท เป็นเงิน 17,000 บาท
- รวมงบประมาณ 2 รายการเป็นเงิน 45,000 บาท

9. ผลตอบแทนโครงการ

1. ผลตอบแทนโดยตรง

- ลดการใช้สารเคมี ประหยัดต้นทุนการผลิตในเกษตรกร 30 รายละ 2,000 บาท เป็นเงิน 6,000 บาท
- สามารถป้องกันการระบาดของเชื้อโรคได้ดี ลดต้นทุนการผลิต
- ลดการระบาดของเชื้อโรค ได้มากขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและผลิตได้ทันตามความต้องการของตลาด

2. ผลตอบแทนโดยอ้อม

- เกิดความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- รักษาสิ่งแวดล้อม เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เนื่องจากลดการใช้สารเคมี
- สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานเป็นกลุ่มได้ดี
- ร่วมกันตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ดี ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

10. ผลกระทบ

- กลุ่มมีการพัฒนา ทำให้เกิดความแข็งแรงพึ่งพาตนเองได้
- เกิดความรู้ ความชำนาญ สามารถทำเป็นธุรกิจได้ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
- ลด ละ เลิก ใช้สารเคมี
- เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

โครงการลดต้นทุนการผลิต (ชุดตรวจสอบ NPK ในดิน)

1. ผู้รับผิดชอบ

- วิชาสหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านหนองบัว

2. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยสำหรับพืชเศรษฐกิจของประเทศ ยังคงเป็นการใช้ปุ๋ยอย่างกว้างๆ อัตราการใช้ปุ๋ยและสูตรปุ๋ยไม่เฉพาะเจาะจงสำหรับดินหรือพืชแต่ละชนิดประกอบกับการแนะนำการใช้ปุ๋ย ไม่ได้คำนึงถึงปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดินขณะนั้น การใช้ปุ๋ยจึงไม่ตรงตามความต้องการของพืช ถ้าใส่ปุ๋ยมากเกินไป นอกจากทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายแล้ว ยังทำให้โรคและแมลงระบาดมากขึ้น แต่ถ้าใส่ปุ๋ยน้อยเกินไป จะทำให้ธาตุอาหารพืชในดินน้อยไป ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร

เกษตรกรจึงมีความจำเป็นต้องเก็บตัวอย่างดินมาตรวจสอบ เอ็น พี เค ในดิน และเกษตรกรในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ ทั้งด้านดิน ปุ๋ย โรคแมลง และการจัดการ เพื่อให้สามารถเป็นผู้ผลิตมีอาชีพ และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในไร่นาของตนเองได้อย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

ดังนั้นเกษตรกรควรนำข้อมูลชุดดิน และข้อมูล เอ็น พี เค ในดินมาประกอบการตัดสินใจ ใช้ปุ๋ยเคมีให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เรียกว่า การใช้ปุ๋ยเคมีแบบ “สั่งตัด” หรือ “การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน”

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดต้นทุนในการผลิต เนื่องจากลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้มาก
2. ช่วยให้การตัดสินใจใช้ประโยชน์ที่ดินและเรื่องวิธีการจัดการดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
3. ใช้เทคโนโลยีใหม่ จัดการธาตุอาหารพืชเฉพาะพื้นที่ได้
4. เกษตรกรสามารถทำข้อมูลชุดดิน และข้อมูล เอ็น พี เค ในดินมาประกอบในการตัดสินใจใช้ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
5. ทำให้เกษตรกรทราบถึงวิธีการเก็บตัวอย่างดิน เพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารพืชได้

4. เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มวิชาสหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านหนองบัว และเกษตรกรทั่วไป จำนวน 500 ราย พื้นที่ 9,000 ไร่

5. พื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มเกษตรกรบ้านโพธิ์ หมู่ที่ 1- 7 ตำบลลี้ช้าง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

6. ระยะเวลา

กุมภาพันธ์ – กันยายน 2560

7. วิธีดำเนินงาน

1. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายโครงการ
2. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเก็บตัวอย่างดินและฝึกปฏิบัติเก็บตัวอย่างดิน
3. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับชุดตรวจสอบ เอ็น พี เค ในดินและฝึกปฏิบัติวิธีการตรวจสอบวิเคราะห์ได้ถูกต้อง
4. ให้อาสาสมัครเกษตรกรทุกหมู่บ้านเป็นพี่เลี้ยง
5. สนับสนุนชุดตรวจสอบ เอ็น พี เค ในดิน
6. ประเมินผลโครงการ
7. รายงานผลการดำเนินงาน

8. งบประมาณ

ชุดตรวจสอบ เอ็น พี เค ในดิน จำนวน 9 ชุดๆละ 3,750 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 33,750 บาท

9. ผลตอบแทนโครงการ

1. ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ไร่ละ 300-400 บาทต่อฤดูปลูก
- สามารถทำข้อมูลชุดดิน และข้อมูล เอ็น พี เค ในดินมาประกอบการพิจารณาการใช้ปุ๋ยโดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ทำให้ทราบว่าควรเพิ่มธาตุอาหารพืชอะไร ปริมาณเท่าไร เมื่อไร และอย่างไร ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนการผลิต
- เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

2. ผลตอบแทนโดยอ้อม

- สามารถทำได้ด้วยตนเอง รวดเร็ว และทำได้ทันที
- เน้นผู้มีความรอบรู้ สามารถเป็นผู้ผลิตมืออาชีพได้
- ทำให้รู้จักพืชที่ปลูกได้เป็นอย่างดี เพราะพืชแต่ละชนิดมีความต้องการธาตุอาหารแตกต่างกัน
- ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในไร่นาของตนเองได้อย่างถูกต้อง สร้างขีดความสามารถของเกษตรกรให้พึ่งตนเองได้
- สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองและนำไปสู่การพัฒนาระบบเกษตรยั่งยืนได้

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนถ่ายทอด,แผนธุรกิจชุมชน,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร ปี 2561-2564

ตำบลคลังชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภท แผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	จำนวนเงิน (บาท)			ตัวชี้วัด
					2555	2556	2557	
1.แผน ถ่ายทอด	1.โครงการบริหารจัดการศัตรูพืชและเขต กรรมเพื่อลดความเสี่ยงให้กับเกษตรกร 1.1 อบรมเกษตรกรผู้ปลูกข้าว - ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ - การพยากรณ์การเตือนการระบาดของ ศัตรูพืช - ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของศัตรูพืช - การสุ่มสำรวจตรวจนับศัตรูพืชและ ศัตรูธรรมชาติ - ระบบนิเวศ - การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี - การผลิตเชื้อราขาว-เชื้อบีที ควบคุม แมลงศัตรูพืช - การผลิตเชื้อราเขียว ควบคุมโรคพืช - การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ - พืชสมุนไพรป้องกันกำจัดโรคและ แมลงศัตรูพืช	1. เพื่อให้เกษตรกรนำ ความรู้/ความเข้าใจใน การบริหารจัดการ ศัตรูพืชได้อย่างถูกต้อง และมีระบบ 2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ในเรื่องการจัดการ ศัตรูพืชแบบ ผสมผสานแก่ เกษตรกร 3. เกษตรกรสามารถ จัดการศัตรูพืชได้ด้วย ตนเองอย่างยั่งยืน	1. ถ่ายทอดความรู้ 2. จัดทำแปลงพยากรณ์ 3. การสำรวจตรวจนับศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ 4. สำรวจศัตรูข้าวตามแบบสำรวจ 5.การผลิตเชื้อราขาว-ราเขียว และ เชื้อบีที 6. การใช้สมุนไพรป้องกัน กำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช 7. ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร 8. แขนงนำเกษตรกร (เจ้าหน้าที่ อบต.,อาสาสมัครเกษตรกรและ เกษตรกรหมู่บ้าน) เก็บข้อมูล สถานการณ์ศัตรูพืชสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	- ศูนย์จัดการ พืชชุมชน - ศูนย์บริการ และถ่ายทอดฯ - กศน.เมืองฯ - อบต.	25,000 15,000 3,000 3,000 30,000 30,000 15,000	25,000 15,000 3,000 3,000 30,000 30,000 15,000	25,000 15,000 3,000 3,000 30,000 30,000 15,000	450 ราย 9 แปลง 9 แปลง 9 แปลง 450 ราย 450 ราย 30 ราย

	2. โครงการเศรษฐกิจพอเพียง 2.1 การทำบัญชีครัวเรือน 2.2 การทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 2.3 การลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	1. แยกตามรายชีฟได้ชัดเจน 2. คัดคำนวณกำไร-ขาดทุน จากการประกอบอาชีพได้	1. การทำบัญชีกำไร-ขาดทุน ตามแบบฝึกหัด/ตัวอย่าง 2. การทำบัญชีต้นทุนการประกอบอาชีพ 3. นำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ	200 ครัวเรือน	200 ครัวเรือน	200 ครัวเรือน	200 ครัวเรือน
2. แผนการลงทุน	1.โครงการลดต้นทุนการผลิต 1.1 ลดการใช้เมล็ดพันธุ์	1. ได้เมล็ดพันธุ์มีความบริสุทธิ์ตรงตามพันธุ์ 2. ได้เมล็ดพันธุ์สะอาด ไม่มีสิ่งเจือปน ไม่มีโรคและแมลง 3. มีความงอกเกิน 80 % และมีความชื้นไม่เกิน 14 %	1. ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่ของกรมการข้าวหรือเมล็ดพันธุ์จากแหล่งเชื่อถือได้ 2. เลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงต้านทานโรคและแมลง 3. เมล็ดพันธุ์มีความงอกเกิน 80 % 4. ส่งเสริมการทำนาคำหรือโยนกล้า	1. เกษตรกรผู้ปลูกข้าว 2. ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ 3. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 4. กศน.เมืองฯ 5. อบต.	1,500 ไร่	1,500 ไร่	1,500 ไร่	ใช้เมล็ดพันธุ์ลดลง 4,500 ไร่ ไร่ละ 60 บาทเป็นเงิน 270,000 บาท
	1.2 ลดการใช้ปุ๋ยเคมี	1. เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น 2. ให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอย่างมี	1. ใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำ แบ่งใส่ 3 ครั้ง 2. ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 3. การใช้แผ่นเทียบสี	1. เกษตรกรผู้ปลูกข้าว 2. ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ	1,500 ไร่	1,500 ไร่	1,500 ไร่	ใช้ปุ๋ยเคมีลดลงไร่ละ 200 บาท เป็น

		ประสิทธิภาพ 3. เพื่อให้ข้าวได้รับ ธาตุอาหารตรงตาม ความต้องการ 4. เพื่อเพิ่มผลผลิตให้ สูงขึ้น 5. มีแนวทางในการใช้ ปุ๋ยเคมีอย่างถูกวิธีคือ ลด ละ เลิก	4. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ย อินทรีย์ 5. ส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ	3. ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน 4. กศน.เมืองฯ 5. อบต.				เงิน 900,000 บาท
	1.3 ลดการใช้สารเคมี	1. ลดการระบาดของ ศัตรูข้าว 2. เกิดความรู้/ทักษะใน การใช้สารเคมีอย่าง ถูกต้อง ถูกวิธี 3. ปลอดภัยต่อผู้ใช้ และผู้บริโภค 4. รักษาสมดุลทาง ธรรมชาติ ระบบนิเวศ ไม่ถูกทำลาย	1. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวแบบ ผสมผสาน 2. การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี 3. การใช้เชื้อจุลินทรีย์ (ราขาว- บีที และราเขียว)ป้องกันกำจัด ศัตรูพืช 4. ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพ-ชีว ภัณฑ์และสมุนไพรป้องกันกำจัด โรคและแมลง	1. เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว 2. ศูนย์บริการ และถ่ายทอดฯ 3. ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน 4. กศน.เมืองฯ 5. อบต.	1,500 ไร่	1,500 ไร่	1,500 ไร่	ใช้ สารเคมี ลดลงไร่ ละ 250 บาท เป็น เงิน 1,125,000 บาท
3. แผน	1. โครงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของ							

ปรับปรุง พื้นที่ ทรัพยากร	ดิน 1.1 การไม่เผาฟางข้าว	1. ลดมลพิษทางอากาศ 2. ไม่ทำลาย อินทรีย์วัตถุในดิน 3. ลดการใช้ปุ๋ยเนื่องจากในฟางข้าวมีปุ๋ย NPK อยู่ซึ่งเป็นธาตุ อาหารที่พืชทำนาใช้ได้	1. หมักฟางไว้ 15-20 วัน ด้วยน้ำ หมักชีวภาพ 5 ลิตร/ไร่ (พด. 2) 2. ทำการไถกลบ	1. เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว 2. ศูนย์บริการ และถ่ายทอดฯ 3. ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน 4. กศน.เมืองฯ 5. อบต.	60 ราย	60 ราย	60 ราย	180 ราย
	1.2 การใช้สารเร่งซุเปอร์ พด. 1,2 และ น้ำส้มควันไม้	1. ลดต้นทุนในการ ผลิต 2. ได้ธาตุอาหารหลาย ชนิดที่พืชนำไปใช้ ประโยชน์ได้ 3. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ต้องปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ 4. ได้แมลงศัตรูพืชด้วย น้ำส้มควันไม้ 5. รักษาสิ่งแวดล้อม	1. ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ย อินทรีย์ 2. ส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำ จากผักและผลไม้ 3. ส่งเสริมการใช้น้ำส้มควันไม้ใน การทำนา/พืชผัก / ไม้ผล	1. เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว 2. ศูนย์บริการ และถ่ายทอดฯ 3. ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน 4. กศน.เมืองฯ 5. อบต.	100 ครัวเรือน	100 ครัวเรือน	100 ครัวเรือน	300 ครัวเรือน 300 ครัวเรือน 300 ครัวเรือน
	1.3 การใช้สารเร่ง พด. 3	1. เน้นจุลินทรีย์ที่มี ประโยชน์ในการ	1. ส่งเสริมการขายเชื้อสารเร่ง พด. 3 โดยใช้	1. เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว	150 ครัวเรือน	150 ครัวเรือน	150 ครัวเรือน	450 ครัวเรือน

		ควบคุมเชื้อสาเหตุโรคพืช 2. ทำลายและยับยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อโรคได้ 3. ป้องกันโรครากเน่า/โคนเน่าของพืช เช่น ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอก/ไม้ประดับ พืชไร่ เป็นต้น	- ปุ๋ยหมัก 100 ก.ก. - รำข้าว 1 ก.ก. - สารเร่ง พด.3 = 1 ชอง (25 กรัม) 2. สาธิตวิธีทำ/การดูแลรักษา 3. อัตราและการใช้ประโยชน์สารเร่ง พด. 3 4. การต่อเชื้อ พด. 3	2. ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ 3. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 4. กศน.เมืองฯ 5. อบต.				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

ภาคผนวก

☐ กระบวนการจัดทำเวทีชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	จำนวนชาวบ้าน ที่เข้าร่วม ทั้งหมด (คน)	จำนวนเจ้าหน้าที่ ทั้งหมด		จำนวนผู้นำชาวบ้าน ที่ เข้าร่วมทั้งหมด (คน)	ผลที่ได้รับ
			ชื่อหน่วยงาน	จำนวน (คน)		
1	เพื่อหามติ หาข้อยุติ หรือหาข้อสรุปบางสิ่ง บางอย่างของชาวบ้าน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งบางเรื่องเมื่อชาวบ้าน ได้พูดคุย หรือได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากการทำเวทีชุมชน และตนเองได้รับข้อมูล หรือความรู้อย่าง เพียงพอก็จะนำเอา ข้อสรุปเหล่านั้นไป ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง	12	สำนักงาน เกษตรอำเภอ สำนักงาน พัฒนาชุมชน สถานีอนามัย ตำบล องค์กร บริหารส่วน ตำบล	8 1 1 1	18 คน	- ทราบปัญหา ของชุมชน - ปัญหาใด แก้ไขได้โดย ใคร - ปัญหาใด ควรแก้ ก่อนหลัง - ทราบ แนวทาง พัฒนา